

04.05.2021

Asia/6

§ 206

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle Alviina Alametsän valtuustoaloitteesta kiusaamisvilkun kokeilemisestä väkivallan torjumiseksi kouluissa

HEL 2021-002230 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Alviina Alametsän valtuustoaloitteesta kiusaamisvilkun kokeilemisestä väkivallan torjumiseksi kouluissa:

Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen lautakunta hyväksyi lokakuussa 2019 kunnianhimoisen kiusaamisen vastaisen ohjelman eli KVO13. Ohjelma laadittiin yhdessä lasten, nuorten ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Keskeistä ohjelman laatimisessa on ollut se, että lapset ja nuoret ymmärtävät suunnitelman ja ottavat sen omakseen. Ohjelmassa on kaikkiaan kolmetoista pääkohtaa, joista osa liittyy kiusaamisen ennaltaehkäisyyn, osa päiväkodin/koulun/oppilaitoksen toimenpiteisiin kiusaamistilanteissa ja osa niihin tilanteisiin, joihin tarvitaan oman henkilökunnan ulkopuolisia toimijoita. Ohjelman toimenpiteitä on ryhdytty toteuttamaan sekä toimialan sisällä että yhteistyökumppanien kanssa.

Kiusaamisen vastaisen ohjelman pääkohdat ovat:

Hyvinvoinnin mittarit

Sosiaalisia- ja tunnetaitoja sekä kiusaamistilanteiden käsittelyä kehittävät ohjelmat

Ryhmien, luokkien ja yhteisöjen yhdessä sovitut säännöt

Jatkuva ryhmäyttäminen ja sosiaalisen kiinnittymisen edistäminen

Hyvinvoinnin starttitapaamiset

Sähköiset palautekanavat

Kiusaamisen selvittämisen kirjaaminen

Kiusaamisen vastaisten toimien vastuuhenkilöt

Restoratiiviset lähestymistavat

Nimikkoaikainen paljon kiusatuksi tulleelle

Kiusaaminen on rikos. K-0 toiminta kaikki koulut kattavaksi

04.05.2021

Asia/6

Tukioppilastoiminnan kehittäminen

Vertaistukitoiminta

Ohjelmaa laadittaessa kartoitettiin ensin kiusaamisen estämisen nykytila varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja toisella asteella. Seinäjoen Törnävän koulussa on kokeiltu yhtenä käytännön keinona kiusaamisen torjumiseen kiusaamisvilkkua. Suuri osa kiusaamistilanteista tapahtuu tutkitusti välitunneilla, ja kiusaamisvilku on yksi käytännön työkalu kiusaamisen torjumiseen ja siitä ilmoittamiseen. Seinäjoen alustavat kokemukset vilkun käytöstä ovat olleet positiivisia. Kiusaamisvilkun pilotointi on perusteltua myös Helsingissä, ja se on mahdollista toteuttaa kustannustehokkaasti. Osana pilotointia on arvioitava vilkun hyötyjä käyttöönoton jälkeen esimerkiksi koululaisten kokemusten perusteella.

Kiusaamista tapahtuu muuallakin kuin välitunneilla, esimerkiksi koulumatkoilla, netissä tai luokassa. Kiusaamisvilkun ei tule olla ainoa toimenpide kiusaamisen torjumiseen, vaan sen lisäksi tulee toteuttaa laajasti KVO13 ohjelman toimenpiteitä.

Helsingissä on ryhdytty kehittämään myös sähköisiä, laajemmin käytettäviä palautekanavia kiusaamisesta, väkivallasta, häirinnästä tai syrjinnästä ilmoittamiseen. Kiusaamisesta tulee voida ilmoittaa milloin vaan, kaikkien asianosaisten toimesta ja nimellä tai anonyymisti. Tällainen ilmoittamismahdollisuus tulee luoda tulevaan ASTI-tietohallintojärjestelmään. Tällä hetkellä toimivin vaihtoehto on luoda Wilmaan kysymyslomake, jonka avulla lapsi, nuori tai hänen huoltajansa voi ilmoittaa edellä mainituista asioista. Tämä lomake on otettu koe-käyttöön kahdessa peruskoulussa, ja ensi lukuvuoden alussa päästäneen lomakkeen käyttöön kaikissa kouluissa ja oppilaitoksissa.

Koulukiusaamisen vastaisia toimia kehitetään sekä valtakunnallisesti että alueellisesti Helsingin kasvatuksen ja koulutuksen toimiala seuraava alan kehitystä ja ottaa tarvittaessa nopeallakin aikataululla käyttöön kaikki toimivat keinot, joitten avulla kiusaaminen saadaan loppumaan.

Käsittely

Vastaehdotus:

Anu Korppi: Nyt vastauksessa sanotaan näin:

"Tässä yhteydessä arvioitiin myös kiusaamisvilkun tai vastaavan käyttöönottoa yhtenä mahdollisena toimenpiteenä. Todettiin, että kiusaamista tapahtuu muuallakin kuin välitunneilla, esimerkiksi koulumatkoilla, netissä tai luokassa. Usein on nopeampaa ilmoittaa havainnoistaan suoraan välituntia valvovalle opettajalle, kuin mennä pihan toiselle puo-

04.05.2021

Asia/6

lelle painamaan kiusaamisvilkkua. Huoltajat eivät voisi ilmoittaa havaintojaan tätä kautta. Lisäksi vilkkua voitaisiin painaa vain hovin vuoksi."

Ehdottaisin tämän korvaamista seuraavasti:

"Seinäjoen Törnävän koulussa on kokeiltu yhtenä käytännön keinona kiusaamisen torjumiseen kiusaamisvilkkua. Suuri osa kiusaamistilanteista tapahtuu tutkitusti välitunneilla, ja kiusaamisvilkku on yksi käytännön työkalu kiusaamisen torjumiseen ja siitä ilmoittamiseen. Seinäjoen alustavat kokemukset vilkun käytöstä ovat olleet positiivisia. Kiusaamisvilkun pilotointi on perusteltua myös Helsingissä, ja se on mahdollista toteuttaa kustannustehokkaasti. Osana pilotointia on arvioitava vilkun hyötyjä käyttöönoton jälkeen esimerkiksi koululaisten kokemusten perusteella.

Kiusaamista tapahtuu muuallakin kuin välitunneilla, esimerkiksi koulumatkoilla, netissä tai luokassa. Kiusaamisvilkun ei tule olla ainoa toimenpide kiusaamisen torjumiseen, vaan sen lisäksi tulee toteuttaa laajasti KVO13 ohjelman toimenpiteitä.

Helsingissä on ryhdytty kehittämään myös" sähköisiä, laajemmin käytettäviä...

Kannattaja: Emma Kari

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi Anu Korpin vastaehdotuksen yksimielisesti.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Vesa Nevalainen, oppilashuollon päällikkö, puhelin: 310 86214
vesa.nevalainen(a)hel.fi

Niclas Rönnholm, ruotsinkielisen perusopetuksen päällikkö, puhelin: 310 86219
niclas.ronnholm(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 17.02.2021 Alametsä Alviina Valtuustoaloite: kiusaamisvilkun kokeileminen väkivallan torjumiseksi kouluissa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Alviina Alametsän valtuustoaloitteesta kiusaamisviikun kokeilemisesta väkivallan torjumiseksi kouluissa:

Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen lautakunta hyväksyi lokakuussa 2019 kunnianhimoisen kiusaamisen vastaisen ohjelman eli KVO13. Ohjelma laadittiin yhdessä lasten, nuorten ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Keskeistä ohjelman laatimisessa on ollut se, että lapset ja nuoret ymmärtävät suunnitelman ja ottavat sen omakseen. Ohjelmassa on kaikkiaan kolmetoista pääkohtaa, joista osa liittyy kiusaamisen ennaltaehkäisyyn, osa päiväkodin/koulun/oppilaitoksen toimenpiteisiin kiusaamistilanteissa ja osa niihin tilanteisiin, joihin tarvitaan oman henkilökunnan ulkopuolisia toimijoita. Ohjelman toimenpiteitä on ryhdytty toteuttamaan sekä toimialan sisällä että yhteistyökumppanien kanssa.

Kiusaamisen vastaisen ohjelman pääkohdat ovat:

Hyvinvoinnin mittarit

Sosiaalisia- ja tunnetaitoja sekä kiusaamistilanteiden käsittelyä kehittävät ohjelmat

Ryhmien, luokkien ja yhteisöjen yhdessä sovitut säännöt

Jatkuva ryhmäyttäminen ja sosiaalisen kiinnittymisen edistäminen

Hyvinvoinnin starttitapaamiset

Sähköiset palautekanavat

Kiusaamisen selvittämisen kirjaaminen

Kiusaamisen vastaisten toimien vastuuhenkilöt

Restoratiiviset lähestymistavat

Nimikkoaikuinen paljon kiusatuksi tulleelle

Kiusaaminen on rikos. K-0 toiminta kaikki koulut kattavaksi

Tukioppilastoiminnan kehittäminen

Vertaistukitoiminta

Ohjelmaa laadittaessa kartoitettiin ensin kiusaamisen estämisen nykytila varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja toisella asteella. Tässä yhteydessä arvioitiin myös kiusaamisviikun tai vastaavan käyttöönottoa yhtenä mahdollisena toimenpiteenä. Todettiin, että kiusaamista tapah-

tuu muuallakin kuin välitunneilla, esimerkiksi koulumatkoilla, netissä tai luokassa. Usein on nopeampaa ilmoittaa havainnoistaan suoraan välituntia valvovalle opettajalle, kuin mennä pihan toiselle puolelle painamaan kiusaamisvilkkua. Huoltajat eivät voisi ilmoittaa havaintojaan tätä kautta. Lisäksi vilkkua voitaisiin painaa vain hivin vuoksi.

Edellä mainituista syistä päädyttiin kehittämään sähköisiä, laajemmin käytettäviä palautekanavia kiusaamisesta, väkivallasta, häirinnästä tai syrjinnästä ilmoittamiseen. Kiusaamisesta tulee voida ilmoittaa milloin vaan, kaikkien asianosaisten toimesta ja nimellä tai anonyymisti. Tällainen ilmoittamismahdollisuus tulee luoda tulevaan ASTI-tietohallintojärjestelmään. Tällä hetkellä toimivin vaihtoehto on luoda Wilmaan kysymyslomake, jonka avulla lapsi, nuori tai hänen huoltajansa voi ilmoittaa edellä mainituista asioista. Tämä lomake on otettu koekäyttöön kahdessa peruskoulussa, ja ensi lukuvuoden alussa päästäneen lomakkeen käyttöön kaikissa kouluissa ja oppilaitoksissa.

Koulukiusaamisen vastaisia toimia kehitetään sekä valtakunnallisesti että alueellisesti Helsingin kasvatuksen ja koulutuksen toimiala seuraa alan kehitystä ja ottaa tarvittaessa nopeallakin aikataululla käyttöön kaikki toimivat keinot, joitten avulla kiusaaminen saadaan loppumaan.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt 15.6.2021 mennessä lausuntoa Alviina Alametsän ja 15 muun allekirjoittaneen valtuustoaloitteeseen siitä, että Helsingin kaupunki pilotoi kiusaamisvilkkua valituissa kouluissa alasteilla, ja selvittää sen vaikutuksia. Pilotointia voidaan harkita myös päiväkoteihin. Lisäksi Helsingin tulee osana kiusaamisen vastaisen toimenpideohjelman toimeenpanoa perehtyä muihin uusiin, käytännön keinoihin kiusaamisen torjumiseksi.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Vesa Nevalainen, oppilashuollon päällikkö, puhelin: 310 86214
vesa.nevalainen(a)hel.fi

Niclas Rönnholm, ruotsinkielisen perusopetuksen päällikkö, puhelin: 310 86219
niclas.ronnholm(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 17.02.2021 Alametsä Alviina Valtuustoaloite: kiusaamisvilkkun kokeileminen väkivallan torjumiseksi kouluissa

Muutoksenhaku

04.05.2021

Asia/6

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano